

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:3834

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Sammanfattning

Samhällsekonomi och finansförvaltningen är av stor vikt för att skapa förutsättningar för ett gott samhälle, goda uppväxtvillkor och en fungerande arbetsmarknad. I denna motion föreslår Kristdemokraterna bland annat justerad pris- och löneomräkning för statliga myndigheter och införande av livskvalitetindex i den officiella statistiken.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att komplettera regeringens ramverk för välbefinningsutveckling med den officiella statistiken och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om justering av pris- och löneomräkningen för myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga arbetsgivare bör redovisa samtliga skatter och avgifter på lönebeskeden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tabell 1. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2018 uttryckt som avvikelse gentemot regeringens förslag (tusentals kronor).

Anslagsförslag 2018 för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Statskontoret	96 727	-1 000
1:2 Kammarkollegiet	71 923	
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	17 550	
1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor	2 443	
1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.	13 227 000	
1:6 Finanspolitiska rådet	10 078	
1:7 Konjunkturinstitutet	64 571	
1:8 Ekonomistyrningsverket	174 581	-1 000
1:9 Statistiska centralbyrån	557 223	-3 000
1:10 Bidragsfastigheter	269 000	-25 000
1:11 Finansinspektionen	602 798	-3 000
1:12 Riksgäldskontoret	327 642	-4 000
1:13 Bokföringsnämnden	10 133	
1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	223 142	
1:15 Riksrevisionen	329 737	-2 000
1:16 Finansmarknadsforskning	29 913	
1:17 Upphandlingsmyndigheten	94 036	-2 000
1:18 Digitaliseringsmyndigheten	177 050	
<i>Nya anslag</i>		
Minskade kostnader statligt anställda		-100 000
Avfallsskatt		-23 000
Lönekostnader staten slopad nedsättning gruvindustri		+10 000
Lönekostnader i staten pga avfallsskatt		+23 000
Lönekostnader i staten pga slopad skattebefrielse torv		+16 000
Nedsatt rikthya i Stockholms innerstad		-125 000
Summa	16 285 547	-240 000

Tabell 2. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2018 till 2020 uttryckt som avvikelse gentemot regeringens förslag (miljoner kronor).

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

1:1	Statskontoret	-1	-1	-2
1:2	Kammarkollegiet		-1	-1
1:7	Konjunkturinstitutet		-1	-1
1:8	Ekonomistyrningsverket	-1	-2	-2
1:9	Statistiska centralbyrån	-3	-6	-9
1:10	Bidragsfastigheter	-25	-50	-50
1:11	Finansinspektionen	-3	-6	-8
1:12	Riksgäldskontoret	-4	-5	-7
1:15	Riksrevisionen	-2	-3	-5
1:17	Upphandlingsmyndigheten	-2	-4	-1
1:18	Digitaliseringsmyndigheten		-1	-1

<i>Nya anslag</i>				
	Minskade kostnader statligt anställda	-100	-100	-200
	Avfallsskatt	-23	-34	-40
	Lönekostnader staten slopad nedsättning gruvindustri	+10	+10	+10
	Lönekostnader i staten pga avfallsskatt	+23	+34	+40
	Lönekostnader i staten pga slopad skattebefrielse torv	+16	+24	+28
	Nedsatt rikthyra i Stockholms innerstad	-125	-210	-242
	Summa	-240	-356	-491

Kristdemokraternas ekonomiska politik grundar sig på social marknadsekonomi. Det är i en fri marknadsekonomi som resurser fördelas mest effektivt och som ekonomin växer. Men som kristdemokrater strävar vi inte bara efter det effektiva samhället, utan också det mest mänskliga samhället. Därför behöver marknadsekonomi kompletteras med en social dimension där förvaltarship, solidaritet och etik får en tydligare plats i den ekonomiska politiken. En väl fungerande marknadsekonomi förutsätter en effektiv konkurrens, stabila institutioner och etiskt handlande.

En central del av den kristdemokratiska ideologin är förvaltarshipprincipen som pekar på människans personliga ansvar för sig själv, sina medmänniskor, efterkommande generationer samt den fysiska livsmiljön. Att förvalta de ekonomiska tillgångar som finns tillgängliga på ett långsiktigt och klokt sätt är grunden för god samhällsekonomi och god privatekonomi. Att förvalta innebär inte något passivt bevarande, utan handlar om att på ett ansvarsfullt sätt ta hand om och förädla de tillgångar vi har. All form av kortsiktigt överutnyttjande av miljön och andra resurser försämrar möjligheterna för långsiktig tillväxt och en hållbar ekonomisk utveckling.

Den fria marknadsekonomi är en självklar utgångspunkt, men det innebär inte att en marknad kan existera i ett vakuum. En marknadsekonomi behöver ordning och regler för att kunna fungera bra. En sådan ordning uppstår inte spontant utan måste grundas på etiska principer och grundläggande värden. Hederlighet och personligt ansvarstagande är viktiga fundament som förbättrar ekonomins funktionssätt genom att det sänker transaktionskostnader och leder till ökad effektivitet. Den kristna etiken spelar därför en avgörande roll för en god utveckling av samhällsekonomi och för en väl fungerande finansförvaltning.

Politikens uppgift är att ta tillvara det gemensamma bästa och värna medborgarnas intresse. Lagstiftning och reglering kring finansmarknaden behöver därför ha ett tydligt medborgarperspektiv. Särskilt viktigt är det att hänsyn tas till dem som befinner sig i utsatta situationer, exempelvis dem som riskerar att bli överskuldssatta. Den statliga förvaltnings- och arbetsgivarpolitiken ska bedrivas på ett effektivt och kvalitetsinriktat sätt där kompetensnivån säkerställs och staten föregår som gott exempel gentemot andra organisationer och arbetsgivare.

Bredare välfärdsmått

En central del i den ekonomiska politiken är förstås vad man väljer att mäta och vilka nyckeltal man använder sig av. Det som mäts blir också oftare föremål för agerande. Det samhällsekonomiska målet ska vara att skapa en till alla delar god livsmiljö för människorna.

BNP-måttet och andra ekonomiska mått är helt centrala för att följa utvecklingen och få ramar för vad som är ekonomiskt möjligt. Ett mått som BNP exkluderar dock faktorer som enligt forskningen är avgörande för vårt välbefinnande, såsom relationer, trygghet, hälsa, livsmiljö och inflytande. Genom indikatorer och index som ger bättre kunskaper om människors livskvalitet förbättras möjligheterna att analysera hur politiska åtgärder kan påverka. Skillnaden mellan olika gruppers livskvalitet kan följas på ett bättre sätt och livskvalitetsindex kan också bidra till att mer svårgräpbara aspekter av samhällslivet kan belysas.

Alliansregeringen tillsatte en utredning för att kartlägga, analysera samt föreslå kompletterande mått till BNP. Utredningen lämnade sitt slutbetänkande i maj 2015 och föreslog att livskvalitet i officiellt perspektiv ska spegla medborgarnas handlingsfrihet som ska mätas och redovisas utifrån tio komponenter. Bland komponenterna finns hälsa, sysselsättning, sociala relationer och livsmiljö.

Det är bra att regeringen nu, bland annat med utgångspunkt i utredningen, har börjat redovisa enligt ett ramverk för välstånd, inkluderande ekonomiska, miljömässiga och sociala indikatorer. På så sätt kan utvecklingen av livskvaliteten bättre följas. Dock har regeringen i sitt förslag i för liten utsträckning betonat uppföljning av människors subjektiva livskvalitet, vilket är ett etablerat sätt att mäta livskvalitet som utgår från den enskilde. Därtill tar regeringens ramverk och de indikatorer som väljs för lite hänsyn till goda relationers betydelse för livskvaliteten, trots att detta är helt centralt när människor själv pekar ut faktorer som säkrar god livskvalitet och trots att ensamhet är ett stort hot mot exempelvis hälsa. Regeringens redovisning behöver därför kompletteras med fler mått och indikatorer på hur relationerna i samhället utvecklas, exempelvis genom att följa självupplevd ensamhet, och den självskattade kvaliteten i nära relationer.

Offentliga arbetsgivare bör visa vägen

De statliga myndigheterna bör i sin verksamhet utgöra föredömen för andra organisationer när det kommer till exempelvis frågor om lönebildning, integration mm. Därför tycker vi att de myndigheter som lokaliseras i Stockholmsområdet, vilket är flertalet, bör välja lägen utanför Stockholms innerstad. Ytterstadsområden bör i en sådan bedömning vara förstahandsalternativet eftersom hyresnivån är lägre, men också för att det bidrar till jobb och en mer dynamisk stadsmiljö, inte minst på grund av den kringsservice som då kan växa fram. På så sätt kan en flytt av offentlig förvaltning bidra till fler arbetstillfällen och till att höja statusen på stadsdelar som präglas av utanförskap. Även lokalisering av myndigheter i andra delar av landet än storstadsområdena kan ha en regionalpolitiskt positiv effekt i ett längre perspektiv och bör därför prövas i större omfattning än idag. Näringsutskottet har i sitt betänkande 2015/16:NU17 hörsammat Kristdemokraternas förslag kring omlokalisering av

myndigheter och tillkännagett detta för regeringen. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att myndigheterna nu utvärderar lokaliseringsfrågan och fullföljer riksdagens beslut.

Vi bedömer att det finns möjlighet att göra besparingar på myndigheternas lokalkostnader, särskilt för de myndigheter som är lokaliserade i Stockholms innerstad. Därför vill vi reducera rikthyran. Detta skapar både en besparing i statsbudgeten och ökar drivkrafterna för myndigheter att lokalisera sin verksamhet till andra delar av Stockholm eller andra delar av Sverige. Besparingen beräknas vara 125 miljoner 2018 och ökar därefter för att 2020 vara 242 miljoner.

Därtill bedömer vi att det finns utrymme för en justering av anslagen till de myndigheter som tillämpar pris- och löneomräkning (PLO). Lönekostnader svarar för en betydande del av myndigheternas utgifter. En nedjustering av PLO skulle bidra till effektivisering av myndigheterna, samtidigt som det finansierar prioriterade satsningar. Justeringen är beräknad som en 30-procentig minskning av PLO-uppräknningen under 2018–2020, vilket totalt innebär 1244 miljoner 2018 och därefter en ökning för att 2020 vara cirka 1349 miljoner kronor, eller 3828 miljoner ackumulerat för perioden. Myndigheter inom utgiftsområde 4, 6, och 7 såsom Polismyndigheten och Försvarsmakten, är undantagna från PLO-besparingen. För utgiftsområde 2 görs minskningen av PLO-uppräknningen för Statskontoret, Kammarkollegiet, Konjunkturinstitutet, Ekonomistyrningsverket, SCB, Finansinspektionen, Riksgälden, Riksrevisionen och Upphandlingsmyndigheten.

För att tydliggöra för den enskilde löntagaren hur mycket skatt och sociala avgifter han eller hon betalar in, bör arbetsgivaravgifterna anges på lönebeskedet. Uppgifterna bör omfatta såväl de lagstadgade avgifterna som de avgifter som avtalats med de fackliga organisationerna, så kallade avtalsförsäkringar och avtalspensioner. Vissa arbetsgivare inom både privat och offentlig sektor redovisar detta redan i dag, men de flesta löntagare får inte denna information. Även i detta sammanhang borde den offentliga sektorn föregå med gott exempel och snarast synliggöra skatter och avgifter på lönebeskedet.

Övriga anslagsförändringar

Kristdemokraterna återställer löneskatten för personer över 65 år till den nivå som gällde under alliansregeringen. Satsningen innebär en sänkning av socialavgifterna med 6,15 procentenheter, vilket motsvarar 100 miljoner i minskade intäkter för staten år 2018-2019 och 200 miljoner 2020. Utgiften redovisas på ett nytt anslag under detta utgiftsområde.

Kristdemokraterna inför en skatt på avfallsförbränning på 100 kr per ton förbränt avfall. Även slopad skattebefrielse på torv införs. Effekten av dessa två skatter redovisas som ökade lönekostnader för staten i detta utgiftsområde. Avfallsskatten får också en utgiftsminskande effekt, vilket syns under nya anslag. Utöver detta säger Kristdemokraterna nej till satsningen på solceller, som görs i anslag 1:10 bidragsfastigheter. Även satsningen på sociala utfallskontrakt under anslag 1:17

Upphandlingsmyndigheten säger Kristdemokraterna nej till, med hänvisning till egen större satsning under UO 16.

Jakob Forssmed (KD)

Penilla Gunther (KD)

Robert Halef (KD)

Larry Söder (KD)

Aron Modig (KD)

Désirée Pethrus (KD)